

Cuprins

A. PERIOADA INTERBELICĂ

I. POEZIA

1. Poezia modernistă	6
• George Bacovia: <i>Rar; De iarnă</i>	7
• Tudor Arghezi: <i>Testament; Fătălăul</i>	12
• Lucian Blaga: <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii; Odă simplisimei flori</i>	20
• Ion Barbu: <i>Timbru</i>	24
2. Tradiționalismul poetic	
• Ion Pillat: <i>Aci sosi pe vremuri</i>	26
Limbă și comunicare: Denotația și conotația	29
Test 1	31
II. STUDIU DE CAZ: Fronda în literatura interbelică	
• Ion Vinea, <i>Manifest activist către tinerime</i>	32
• Tristan Tzara, <i>Manifest despre amorul slab și amorul amar</i>	33
Limbă și comunicare: Punctuația și justificările ei sintactice și stilistice	40
III. Curente culturale/ literare: Modernism și tradiționalism	41
Limbă și comunicare: Noutăți în Gramatica Academiei – Sintaxa propoziției	44
IV. Curente culturale/ literare: Orientări avangardiste în literatura interbelică	48
Test 2	51
V. STUDIU DE CAZ: Diversitate tematică, stilistică și de viziune în poezia interbelică (George Bacovia, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Ion Barbu, Vasile Voiculescu, Ion Vinea, Ilarie Voronca)	52
Direcții în poezia interbelică	67
Limbă și comunicare: Normă lingvistică. Normă literară. Variante. Variante literare libere (exerciții)	70
VI. Dezbateri: Identitate culturală în context european (G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, P. Morand, L. Blaga, E. Cioran, C. Noica)	73
Limbă și comunicare: Dezbateri în spațiul public și privat. Regulile unei polemici civilizate. Stilul publicistic; Discursul politic	82
Test 3	89

B. PERIOADA POSTBELICĂ

I. STUDIU DE CAZ: Literatura aservită ideologiei comuniste (Alfred Margul Sperber, Dan Deșliu, Petre Ghelmez)	91
II. ROMANUL POSTBELIC	
• Nicolae Breban, <i>Animale bolnave</i>	99

III. ROMANUL POSTMODERN

• Mircea Cărtărescu, <i>Orbitor. Aripa stângă</i> ...	109
IV. STUDIU DE CAZ: Tipuri de roman în perioada postbelică (Marin Preda, Nicolae Breban, Mircea Cărtărescu)	119
Proza românească postbelică: romanul	129
Limbă și comunicare: Tehnici de documentare	130
V. ESTOMPAREA GRANİTELOR ÎN DRAMATURGIE	131
• Matei Vișniec: <i>Caii la fereastră</i>	132
Test 4	140
VI. POEZIA POSTBELICĂ	
1. Generația '60 sau neomodernismul poetic	141
• Nichita Stănescu: <i>Cântec; Ploaie în luna lui Marte; Către Galateea</i>	142
Limbă și comunicare: Deictice și anaforice	149
2. Anii '70: tranziția spre postmodernism	
• Mircea Ivănescu: <i>mopete în atmosfera lăuntrică</i>	152
• Emil Brumaru: <i>Elegie</i>	157
3. Postmodernismul poetic	
• Alexandru Mușina: <i>Budila-Express</i>	159
• Florin Iaru: <i>Estetica</i>	168
VII. Curente culturale/ literare: Postmodernismul	170
• Modele ale postmodernismului poetic românesc: Generația Beat (microantologie: Allen Ginsberg, Gregory Corso, Lawrence Ferlinghetti)	173
Evoluția poeziei postbelice	178
Limbă și comunicare: Eseul liber, Eseul structurat	181
VIII. STUDIU DE CAZ: Dinamica unor specii literare: Jurnalul și memoriile după 1989 (N. Steinhardt, Jurnalul fericirii; M. Lovinescu, Jurnal)	182
Limbă și comunicare: Limbaje de specialitate (administrativ, didactic, religios)	198
STUDIU DE CAZ: Forme ale istoriei și criticii literare (E. Lovinescu, M. Scarlat, I. Caraion, Gh. Crăciun)	201
Limbă și comunicare: Elemente de morfosintaxă	211
Construcții sintactice	213
Test 5	215
Indice Tematic	216

Cum citim?

1. *Estetica* face parte din volumul *Înebunesc și-mi pare rău* apărut în 1990. Poezia este ancorată în realitate și trimite la un moment istoric care a marcat toate țările comuniste. Care este acest eveniment și ce semnificație a avut el pentru țările foste comuniste?

2. Toate „personajele” din poem sunt dictatori comuniști. Vi-i puteți imagina în astfel de ipostaze „domestice”? Comentați *incipit-ul* poeziei.

3. Tabloul oferit de poet este unul al opulenței. Cum vă explicați contradicția dintre un astfel de tablou și infernul comunist (caracterizat, între altele, și printr-o mare și umiltoare sărăcie)?

4. Argumentați pe baza textului felul în care fiecare dintre dictatori ar putea simboliza „specificul național”.

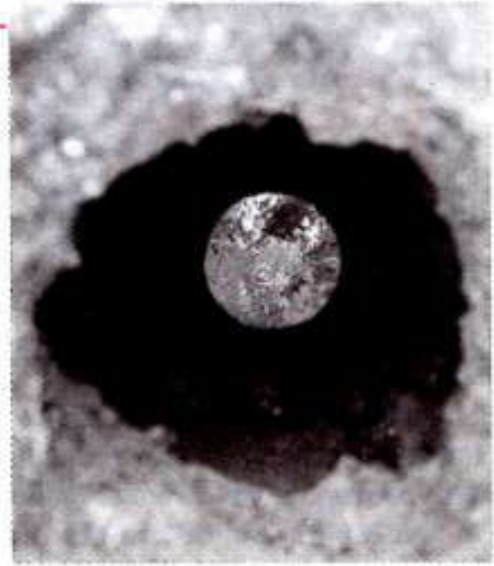
5. Identificați aspecte ale limbii de lemn. Cum se raportează poetul la ele?

6. În studiile sale critice (*O cercetare critică asupra poeziei românești la 1868*), Titu Maiorescu respinge prezența politicului în poezie. Poate deveni politicul subiect al poeziei? În ce context? Poeții postmoderni scriu o poezie a cotidianului, a realității imediate. Discursul lor liric nu ocolește politicul, prezent în viața individului tot timpul. Optzeciștii nu rămân indiferenți la manifestările acestuia, dar își iau și distanță ori de câte ori el agresează esența individului, intimitatea și libertatea lui.

7. La cine se face aluzie în versurile „Iar la loc de onoare... ciocnind cuișoarele”? De ce este trecut sub tăcere numele acestui „personaj”?

8. Realizați o listă a obiectelor din realitate existente în poezie. Ce fel de tablou conturează ele? Sunt/nu sunt obiecte „poetice”? Argumentați-vă răspunsul ținând seamă și de opinia altui optzecist, Alexandru Mușina, care afirmă că lirica postmodernă este o „epifanie¹ a banalului”.

9. Comentați ultimul vers al poemului lui Florin Iaru.

Michael Asner, *Planeta de dincolo de capătul conductei*

10. Cum percepeți voi poezia realului? Vă place/nu vă place? Argumentați.

11. Identificați în poem mărci ale ironiei.

12. Analizați limbajul poemului. Precizați care dintre intenții predomină – cea reflexivă sau cea tranzitivă?

13. Explicați titlul poeziei. Relaționați-l cu contextul acesteia.

14. Există/nu există o „estetică”? Expresia a fost folosită de Monica Lovinescu în cronicile ei literare de la Radio Europa liberă, înainte de 1989, când postul era interzis în România, și reluate în volumele *Unde scurte* apărute la Editura Humanitas. Despărțind în două cuvântul *estetică*, Monica Lovinescu sugerează că estetica nu are ca obiect doar frumosul, ci și *etica*. Monica Lovinescu arăta în acest fel că scriitorii trebuie să fie nu doar talentați, ci și onești politic.

15. Ați studiat în acest capitol creații lirice din momente diferite ale istoriei literare. Ele înfățișează câteva ipostaze ale realului. Comparați modul în care este prezentată realitatea în poezia aservită ideologiei comuniste cu cel din poeziile studiate.

Terme

1. Citiți și alte poezii de Florin Iaru.

2. Alcătuiți o compunere despre realitatea pe care o trăiți.

3. Organizați în clasă o dezbatere despre un aspect al vieții cotidiene (politic, social, cultural, economic etc.).

¹epifanie, -ii, s.f. – în limbajul religios, apariție